

Birinci Avropa Oyunları – İkitərəfli Qələbə Formulu

Azərbaycanın tədbir üçün müəyyənləşdirdiyi standartlar həm də Avropanın qazancıdır

Paytaxt Bakı möhtəşəm tədbirə layiqincə ev sahibliyi edir. Möhtəşəm açılış baş tutdu. Fəxri qonaqların – müxtəlif ölkələrin dövlət başçılarının, hökumət rəhbərlərinin iştirakı bu oyunların nəinki Avropa, elə dünya üçün də əhəmiyyətli olduğunu göstərdi.

Bütün iştirakçılar, qonaqlar, beynəlxalq və yerli ictimaiyyət Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə hazırlıq işlərinin yüksək səviyyədə həyata keçirildiyinin şahidi oldu. On minlərlə tamaşaçının, dünyanın siyasi liderlərinin, yerli və xarici vətəndaş cəmiyyəti təmsilçilərinin, media və QHT rəhbərlərinin, siyasi partiyaların, müxalifət partiyalarının liderlərinin iştirakı ilə baş tutan Birinci Avropa Oyunlarının açılış mərasimindən yadda qalan və unudulmayacaq məqamlar mərasimin böyük zövqlə hazırlanmasında, icra olunmasının sübutudur.

Tamaşaçıların mərasimə qatılmasından yaradılan kompozisiyalara, musiqi nömrələrinə qədər hər bir komponent öz-özlüyündə ölkəmizin tarixinə, ənənələrinə, mədəniyyətinə, ölkə başçısının və Təşkilat Komitəsinin sədrinin müasir zövqünə, Azərbaycana bağlılığına, sevgisinə adekvat, möhtəşəm və sözlə ifadə olunmayacaq bir final yaşatdı. Bu oyunların daha bir əhəmiyyəti özünü onda göstərdi ki, Azərbaycanda dövlətin və xalqın birliyi təsdiqləndi. İndiyə qədər deyilənlər – dövlət və xalqın vəhdəti var, Azərbaycan xalqı öz hakimiyyətinə, Prezidentinə inanır, etibar edir, onun uzaqgörən siyasətini dəstəkləyir fikri - bütün dünya üçün bir daha öz təsdiqini tapdı. Prezidentin düzgün qərarı xalq tərəfindən tərəddüdsüz dəstəkləndi. Ölkə vətəndaşları bildirdi ki, Azərbaycan bu möhtəşəm tədbirə ev sahibliyi etməklə böyük bir uğura imza atır. Vətəndaşın gözlədiyi də, istədiyi də bu idi. Ölkənin vətəndaş cəmiyyəti sektorunun təmsilçiləri, millət vəkili, ictimai qurumlar, media bir təşkilat halında birləşib "Bakı-2015: Birinci Avropa Oyunlarına Dəstək" Vətəndaş Cəmiyyəti Koalisiyası yaradaraq, xalqın dəstəyini ifadə etdilər.

Bu gün hər kəs ölkə adına qazanılan bütün uğurlardan sonsuz fəxr duyur, Azərbaycanı daha çox tanımaq istəyir, dövlətimizin dünya dövlətləri arasında öz yerini tutmasını sevinclə qarşılayır. Birinci Avropa Oyunlarına ev sahibliyi etməklə tarixdə xüsusi yeri olacaq bir uğura imza atıldı. Qazandıqlarımızı saymaqla bitməz. Uğurlarımızın bəzilərinə nüfuzlu yerli və xarici mətbuat yazır və yazacaq, vətəndaş cəmiyyətinin təmsilçiləri deyir. Amma bunun görünən və görünməyən, deyilən və deyilməyən tərəfləri də var. Onlardan bir neçəsinin əhəmiyyətindən danışsaq, görürük ki, Birinci Avropa Oyunları təkcə Azərbaycan üçün deyil, həm də Avropanın özü üçün nə qədər əhəmiyyətlidir.

Bu, Azərbaycanın uğuru olduğu qədər də Avropanın uğurudur. Bu fərqli aspektlərdən biri də Birinci Avropa Oyunlarının bütün dünya üçün sülh mesajı olmasıdır. Oyunlara ev sahibliyi etməklə Azərbaycan yerləşdiyi coğrafi regionda, Avropada, dünyada sülhün tərəfdarı olduğunu sübut etdi. Ev sahibi olaraq, yarışlara qatılan 48 ölkə ilə bərabər torpaqlarımızı işğal edən Ermənistan idmançıları da qeyd-şərtsiz qəbul etmək, düşmən ölkənin idmançılarının və nümayəndə heyəti-

nin təhlükəsizliyinə tam təminat vermək təkcə protokol qaydası kimi deyil, eyni zamanda ölkə Prezidentinin və Birinci Avropa Oyunları Təşkilat Komitəsinin sədri Mehriban xanım Əliyevanın dünyaya sülh mesajı kimi qəbul olunmalıdır. Birinci Avropa Oyunlarının təşkilatçısı olmaqla qədim Avropada, uzaq Amerikada, yaxın Asiyada, isti Afrikada hər kəs müstəqilliyinin cəmi 24 yaşlı olan Azərbaycanı tanıdı və tanıyacaq. Oyunlarla bağlı keçirilən rəsmi təqdimat mərasimləri, ayrı-ayrı diaspor təşkilatlarının fəaliyyəti, media və vətəndaş cəmiyyəti institutlarının təşkil etdikləri turlar bu tanıtımda əhəmiyyətli rol oynadı. Final isə oyunların rəsmi açılış mərasimi oldu. Hazırlıq və təqdimat mərhələləri, oyunların möhtəşəm açılış mərasimi Azərbaycanın təkcə neft-qaz ölkəsi olmadığını, böyük bir mədəniyyətə, incəsənətə, tarixə sahib olduğunu dünyaya çatdırdı. Bununla ölkəmizin müasirliyi, iqtisadi potensialı, turizmin ən böyük düşərgələrindən biri olduğu haqqında məlumatlar dünyanın informasiya sistemində öz yerini tutdu. Çünki müasir dünyanın ən böyük

miz eşidilmirdi. Uzağı Türkiyəyə, yaxud MDB ölkələrinə qədər gedib çıxa bilirdik. Amma bu gün dünyanın əksər ölkələrində bu faciədən hər kəs xəbərdardır, ABŞ-da, Almaniya, Fransada, Kanadada, Meksikada, Pakistanda da böyükmiqyaslı kütləvi tədbirlər, fləşmoblar təşkil olunur, dünyanın 10-dan çox dövlətinin parlamentində Xocalı faciəsinin soyqırımını olmasa da bağlı qərarlar qəbul edilib. Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti Leyla xanım Əliyevanın rəhbərliyi ilə başlanan "Xocalıya Ədalət" kampaniyası məhz informasiya siyasətimizin formalaşması, problemlərimizin dünya ictimaiyyətinə təkcə çatdırılması deyil, həm də dünya dövlətlərinin, beynəlxalq qurumların, ictimai təşkilatların, elm, mədəniyyət adamlarının bizimlə bir sırada dayanmasıdır.

Birinci Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi ilə nail olduğumuz informasiya siyasətinin daha da möhkəmlənməsi üçün yeni bir imkan əldə edilib. Azərbaycan haqqında əsl həqiqətləri, torpaqlarımızın işğalı, təcavüzkar Ermənistan və havadarları

ideoloji silahı informasiya hesab olunur. Yeni medianın, sosial şəbəkələrin imkanlarından yararlanmaqla qərəzli və ənənəvi informasiya blokadası dağıdılır və həqiqəti əks etdirən informasiya mənbələri formalaşır, dünyanın informasiya sistemində daxil olur. Güclü informasiya siyasəti qura bilən dövlətlər və xalqlar siyasi, iqtisadi düzəndə öz yerini tutur, diqtə olunan dövlətdən diqtə edən dövlətə çevrilir. Dövlətin gücü və imkanlarının dünyaya açılması hər zaman güclü və sərhədsiz informasiya sistemi hesabına əldə edilir. Ölkənin malik olduğu böyük uğurlar güclü və geniş əhatəli informasiya sisteminin qurulmasıyla dövlətin mövcud resurslarının beynəlxalq aləmdə qəbul edilməsinə və dünyanın siyasi düzəndə söz sahibi olmasına xidmət edir.

Birinci Avropa Oyunlarının bizə yaratdığı ən böyük imkanlardan biri də informasiya siyasətimizin möhkəmlənməsi, dayanıqlı olması, ölkəmizin mədəni-tarixi, siyasi-iqtisadi resursları haqqında məlumatların daha geniş çevrəyə çatdırılmasındadır. İnförmasiya sisteminin genişlənməsinə torpaqlarımızın işğalının bizə yaratdığı problemlərin həlləməsinə də təkcə dövlətlərin, siyasi təşkilatların, siyasətçilərin deyil, ictimai qurumların, elm, mədəniyyət, idman adamlarının dəstəyinin qazanılması kimi də baxmaq vacibdir. 1992-ci ilin fevralında Xocalıda baş verən soyqırım barədə həqiqətləri illər öncə ölkəmizin sərhədləri xaricinə çıxara bilmirdik. Haqq səsi

haqqında dünyaya yeni informasiya çatdırmaq üçün mənbələrimiz və imkanlarımız genişləndirilir. Hazırda biz bunu yaşayırıq. Oyunlara qatılan idmançıların, xarici qonaqların, turistlərin hesabına yeni informasiya imkanları qazanırdı. Digər mühüm uğur isə qələbə əzmidir və bunu xüsusi qeyd etmək yerinə düşər. Prezident İlham Əliyevin Atəşgah məbədidən alovlandırdığı Birinci Avropa Oyunlarının məşəli bütün ölkə boyu gəzdirildi. Naxçıvandan Qubaya, Qazaxdan Yarıdımliya qədər. Ölkə əhalisi böyük coşqu və sevinclə, qürurla bu məşəli qarşıladı. Böyük bir bayram əhvalı yaşandı. Bu bayram əhvalı insanların ruhunu dəyişdi, gələcək qələbələrə inam hissi elə məşəl kimi alovlandı. Etiraf etməliyik ki, müstəqilliyə qovuşduğumuz 1991-ci ildən üzü bəri təcavüzkar Ermənistanın işğalçılığı, dünya dövlətlərinin ikili standartları hesabına itirilən torpaqlarımızın acısı içimizdəki bayram, qələbə əhvalını hər zaman kölgədə qoyurdu. Birinci Avropa Oyunlarının məşəli bütün ölkə boyu insanlara qələbə ruhu, inam, qələbə stimulu gətirdi. 24 illik müstəqillik tariximizdə bu qədər ruh, qələbəyə inam hissinə müşahidə etmədik. Prezidentin alovlandırdığı bu məşəl Azərbaycanda qələbəyə inam, qələbə uğrunda mübarizə ruhu formalaşdırıb. İndi uşaqlardan böyüyə hər kəs "Ovod"un qəhrəmanı Artur Bertondan mübariz əhvalda olan idealist Felice Rivarese çevrilib desək, səhv etmərik.

Bu oyunlardan təkcə Azərbaycan deyil, Avropa da qazanır. Birinci Avropa Oyunlarının Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı qərarın qəbul edilməsindən 2 il 6 ay vaxt keçir. Az müddət ərzində bu qədər böyükmiqyaslı tədbirə ev sahibliyi etməyən ölkə üçün infrastruktur yaradılması böyük zəhmət tələb edirdi. Təcrübədən məlumdur ki, bu kateqoriyadan olan beynəlxalq tədbirlərə hazırlıq üçün 4-7 illik bir müddət gərəkdir. Amma vaxt məhdudiyətinə baxmayaraq, proses dünya standartlarına uyğun icra olundu. Möhtəşəm olimpiya futbol stadionu açılışı qəbul etdiyi kimi, digər idman arenaları digər oyun növlərini qəbul edir: Bakı Su İdmanı Sarayı, Velopark, Bakı Atıcılıq Mərkəzi, Heydər Əliyev adına İdman Sarayı, Bakı İdman Zalı, Kristal-1, Kristal-2, Kristal-3, Milli Gimnastika Arenası. Bunlar ancaq idman yarışları üçün nəzərdə tutulan infrastrukturlardır. İdmançılar Atletlər Kəndində möhtəşəm bir şəhərcikdə yaşayır. Bütün bunlar göstərir ki, Azərbaycanda qısa və məhdud zaman ərzində nə qədər böyük layihələr icra olunub. Media nümayəndələrinin oyunları daha yaxından izləməsi üçün infrastrukturun yaradılmasından, Media kəndi, media mərkəzlərinin təşkilindən VIP qonaqlar üçün ayrıca oturmaqaların quraşdırılmasından qədər böyük və əhəmiyyətli işlər görüldü.

Artıq İkinci Avropa Oyunlarının keçirilməsi ilə bağlı qərar qəbul edilib. Yaxın zamanlarda ikinci oyunlara ev sahibliyi etmək istəyən ölkə müəyyənləşəcək. Oyunların standartları, ənənələri o qədər möhtəşəmdir ki, ikinci oyunlara ev sahibliyi edəcək ölkənin üzərinə Avropa Oyunlarını Azərbaycanın müəyyənləşdirdiyi standartlara uyğun hazırlamaq və keçirmək kimi böyük məsuliyyət düşür. Amma qarşıda 4 il var. Eləcə də Azərbaycan təcrübəsi, mövcud standartlar, hazırlıq üzrə peşəkarlar, könüllülər var. Bu təcrübə, peşəkarların olması, könüllülər, ən nəhayət, Prezident İlham Əliyevin də dediği kimi, Avropa Oyunları üçün Azərbaycan standartları Avropanın qazancıdır. Bildiyimiz kimi, qitə oyunlarının keçirilməsinə görə Avropa Amerika və Asiyada qitə oyunlarının tarixi 50 ildən çoxdur. Panamerika Oyunları 1955-ci ildən, Asiya Oyunları isə 1951-ci ildən keçirilir. Hər iki qitədə keçirilən oyunların illərdə oturuşmuş standartları mövcuddur. Avropada isə bu, ilkdir. Ona görə də ilk təşkilatçılıq həm də risk sayılırdı. Standartların formalaşacağı, ənənələrin yaradılacağı, dünya miqyasında təbliğat işinin qurulması, ilk dəfə keçirilən Avropa Oyunlarını Amerika və Asiya oyunları səviyyəsinə qədər təqdim etmək son dərəcə məsuliyyət tələb edirdi. Məsuliyyəti üzərinə götürən ölkə kimi Azərbaycan bunu uğurla yerinə yetirdi. İlk dəfə keçirilməsinə rəğmən, aparılan təbliğat işi o qədər yüksək səviyyədə quruldu ki, Avropa Oyunları populyarlığına görə digər iki qitə oyunları ilə artıq eyni statusdadır. Asiya Oyunlarının əsas lider

ölkəsi olan Çin Birinci Avropa Oyunlarının yayımına lisenziya alması bunun sübutudur. Mübaliğəsiz demək olar ki, ilk dəfə keçirilsə də, artıq Avropa Oyunları Avropanın özü qədər Asiyada da populyardır. Avropanın bu qazancında əsas pay sahibi isə ilk oyunların ağırlığını, məsuliyyətini üzərinə götürən, bu missiyanı layiqincə yerinə yetirən, möhtəşəm açılış töreni düzenləyən Azərbaycandır. Azərbaycanın ilk dəfə keçirilən Avropa Oyunlarını 50 illik tarixi olan Amerika və Asiya oyunları ilə eyni statusda, standartlarla, ənənələrlə birgə Avropaya təqdim etməsi Avropanın ən böyük qazancıdır. Bir tarix yazıldı. O tarix ki, əsrlər keçəcək, dünya dəyişəcək, amma Avropa Oyunlarının ilk təşkilatçısı kimi Azərbaycanın adı unudulmayacaq. Avropa Oyunlarının möhtəşəm açılış mərasimi bir ilk və nümunə olaraq, hər zaman danışılacaq. Avropa Oyunlarının məşəli bu oyunlar zamanı Azərbaycandan – Atəşgahdan Avropaya aparılacaq!

Rufiz Qonaqov
"Bakı 2015: Birinci Avropa Oyunlarına Dəstək" Vətəndaş Cəmiyyəti Koalisiyasının Koordinatoru, politoloq, BMAM sədri .

Rəfail Becanov
Jurnalist, İnsan Hüquqları və Maarifçilik İctimai Birliyinin sədri